

Energetický kongres ve znamení nových tržních modelů

Sedmnáctý ročník prestižního energetického kongresu ČR s názvem „Proměna energetiky 2017“, pořádaný společností Business Forum, se uskutečnil v dubnu 2017 v Praze.

Kongres se tradičně konal pod záštitou předsedy vlády Bohuslava Sobotky, Ministerstva průmyslu a obchodu a Ministerstva životního prostředí. Akce se zúčastnilo na 150 zástupců managementu předních utilitních společností, vedení společností z oblasti IT, telekomunikací, energetických firem, státní správy, vysokých škol, bank a konzultačních společností.

Kongres zahájila náměstkyně ministra průmyslu a obchodu **Lenka Kovačová**, která nevyjímá kriticky zhodnotila protekcionistické trendy a zpochybnila nefungující princip solidarity na evropském energetickém trhu. Konstatovala, že trhy přestávají reálně fungovat, investoři vyčkávají se zahájením nových investic a současná situace směřuje k vypsání kapacitních mechanismů. Nejvýznamnějším zahraničním řečníkem kongresu byl **Stefan Kapferer**, předseda výkonné rady a člen prezidia Spolkového svazu energetiky a vodního hospodářství (BDEW), který zastupuje více než 1800 podnikatelů z oblasti energetiky, odpadového a vodního hospodářství. Protože S. Kapferer má mnohaleté zkušenosti z vrcholných pozic v německé státní správě s mezinárodním přesahem (zastupoval např. SRN v orgánech EU, IEA a OECD), skvěle se orientuje v problematice energetické transformace z obou stran – z pohledu projektantů změny a z pohledu dopadů na firemní sektor. S. Kapferer zdůraznil prosazování realistických a pragmatických způsobů transformace německé energetiky a nutnost potlačení ryze ideologické debaty bez detailního posuzování efektů. Podtrhl ekonomickou problematičnost předčasněho odstavení uhelných elektráren. Konstatoval, že uzavření uhelných elektráren v Německu bude výhodné až mezi roky 2039 až 2044. Německo by se podle něj mělo zaměřit na řešení volatility systému, která je způsobena nepředvídatelnou výrobou elektřiny z OZE, na flexibilitu energetického trhu, problémy spojené s dálkovým transportem mohutných energetických toků, dořešení ukládání energie, rozvoj elektromobility a přeměnu elektrické energie na zemní plyn, vodík nebo jiná paliva a digitalizaci energetického sektoru.

Michal Šnabr, analytik J & T, se ve svém referátu zaměřil na kritiku vývoje ve výrobě

elektřiny z hnědého uhlí a s tím související vývoj skleníkových plynů v Německu za posledních 25 let. Podle M. Šnobra je z veřejně dosažitelných dat zřejmé, že za toto období nedošlo v Německu k poklesu emisí skleníkových plynů a nebude tomu tak ani v budoucích letech, což znamená, že Německo nebude schopné plnit klimatické cíle, k nimž se zavázalo podepsáním Pařížské dohody v roce 2016. Konstatoval, že v Německu bylo zavřeno od roku 2011 téměř 9000 MW výkonu jaderných elektráren a do roku 2022 je plánováno uzavřít zbývajících 11 300 MW výkonu. Elektrárny ale stále ještě vyrábí každoročně okolo 85 TWh bezemisní elektřiny a nahradit je do roku 2022 bude hodně obtížné, drahé a nepochybně to dále zvýší emise CO₂ v německé energetice. Šnabr zdůraznil, že Německo svojí energetickou politikou určuje trend v celém regionu např. tím, že „exportuje“ cenu silové elektřiny do sousedních států. Trh trpí nefunkčností, protože přednost mají politicky vybrané a dotované obnovitelné zdroje. Pro českého a polského spotřebitele není tento trend financovatelný.

Karel Vinkler, ředitel sekce Strategie ze společnosti ČEPS vyzdvihl potřebu plné synchronizace výrobní a síťové přiměřenosti mezi Německem a ČR. Podle Vinklera je největší výzvou pro provozovatele přenosových soustav společná definice spolehlivostního standardu a určení nástrojů, kterými ho bude možné zajistit. **Vladimír Kubeček** z Mezinárodní energetické agentury (IEA) shrnul poznatky ze zveřejněné publikace World Energy Outlook 2016, která patří mezi velmi respektovaný pravidelný výhled světové energetiky. Podle IEA zůstává zásadním

problémem energetická bezpečnost. IEA předpokládá postupné nahrazení fosilních paliv obnovitelnými zdroji, energetickou účinností případně flexibilitou. Nová dynamika na ropném trhu a utlumená investiční činnost již na začátku investičního řetězce předznamenávají podle V. Kubečka období větší volatility trhu a v oblasti zemního plynu se katalyzátorem stává LNG, který bude mít dalekosáhlé dopady na cenotvorbu plynu a s tím související obchodní smlouvy. ZP se tak stane transferovým palivem v období přechodu na OZE. Podle IEA vzroste potřeba synchronizace politik, které se budou zabývat OZE, dekarbonizací, snižováním energetické účinnosti, digitalizací a decentralizací.

Danilo Troncarelli z italské pobočky poradenské firmy Accenture zahájil odpolední program na téma „Nové obchodní modely v energetice“. Zdůraznil nutnost reagovat na změnu a schopnost rychlé adaptability v nové energetice. Vyzdvihl roli digitalizace, která prosazuje a posiluje všechny trendy a vytváří nová očekávání zákazníků, kteří mají řadu zkušeností s digitalizací z jiných oborů, a postupně je uplatňují i směrem k energetice. Za nejzajímavější příspěvek označili účastníci referát **Tomáše Mužika** ze společnosti Nanoenergies, který je seznámil s reálnými zkušenostmi řízení flexibility na českém energetickém trhu. Nanoenergies pomáhá zákazníkům zhodnotit flexibilitu na trhu. Potenciál vidí v tom, jak dnes vypadá odchylka v soustavě. Dle vlastní statistiky trvala v roce 2016 kladná odchylka s hodnotou přesahující 20 MWh 4130 hodin, kladná odchylka větší než 50 MWh trvala 2400 hodin. Naopak záporná odchylka s absolutní

Následující futuristický referát přednesl **Petr Rokůsek** zakladatel Nano Energies. V příspěvku se zaměřil na fenomén „Blockchainu“ a jeho využití v energetice. Vysvětlil princip „Blockchainu“, spočívající v transparentnosti, neměnitelnosti a důvěryhodnosti, který může být pro spotřebitele nesmírně přínosný. V panelových diskuzích se odborníci shodli, že nasazením moderních technologií dochází k dramatické kulturní změně, která již zasahuje do energetiky. Zatímco tradiční energetické společnosti plánují dlouhodobě, nově vznikající malé energetické firmy operují velmi živelně. Na trhu dochází k jejich střetu. Prosadí se flexibilní hráči, kteří dokáží využívat a zpracovávat velké množství dat, nabídnou zákazníkovi výhodu a získají ho na svou stranu. Hlavními fenomény v blízké budoucnosti se stane akumulace energie a elektromobilita. Nové technologie je třeba zavádět ve prospěch celé společnosti. Je nutné zabránit jejich překotnému šíření a nastavit vhodné legislativní podmínky. Klasické zdroje budou postupně vytěsňovány a jako zdroje záložní budou fungovat plynové elektrárny. Odborníci na závěr konstatovali, že technologický pokrok se dá zpomalit, nikoliv však zastavit. (red)

hodnotou větší než 20 MWh trvala pouze 2290 hodin a záporná odchylka s absolutní hodnotou přesahující 50 MWh trvala dokonce jen 1260 hodin. Právě v těchto hodinách může agregovaná flexibilita pomáhat vyrovnávat odchylku. Za know-how Nano Energies stojí složitý matematický aparát, který optimalizuje řadu parametrů. T. Mužík uvedl řadu konkrétních příkladů zhodnocení flexibility nejen v ČR, ale i mimo ni. Význam flexibility dle něj nadále poroste s rozvojem OZE a pokračující integrací evropských trhů.

Karsten Krämer seznámil účastníky s novou strategií PRE v měnících se podmínkách. Konstatoval, že digitalizace mění chování zákazníků a otevírá prostor pro vstup na trh novými hráči, kteří umějí pracovat s daty. Tradiční distribuční společnost musí hledat cestu k zákazníkovi, aby naplnila jeho očekávání, navazovat partnerství se start-upy, oddělit

původní aktivitu společnosti a vytvořit novou firmu, která pečuje o jiný segment zákazníků tak, aby se vzájemně nekanibalizovali.

David Šafář představil reálné a pragmatické vnímání konceptu Smart Grids společnostmi E.ON, projekty na úrovni NN a VN, projekty akumulace a elektromobility. Druhý den kongresu byl věnován nově nastupujícím digitálním technologiím a jejich využití v energetice. **Pavel Kysilka** ve svém poutavém úvodním referátu seznámil účastníky s trendy s obrovským disruptivním potenciálem a konceptem 6D. Varoval před podceněním technologií, které se zatím nacházejí v deceptivním módu, ale velmi rychle mohou být převedeny do módu disruptivního a zcela tak změnit původní stav. **Stanislav Votruba** ujistil posluchače, že PRE chce hrát aktivní roli a podpořit úspěšnou integraci nových fenoménů v energetice včetně digitalizace.